

ΜΕΣΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΗΜΕΡΩΝ ΧΙΟΝΙΟΥ

Ο παραπάνω χάρτης δείχνει τον μέσο αριθμό ημερών χιονιού στον Ελλαδικό χώρο. Ως ημέρα χιονιού ορίζεται ένα χρονικό διάστημα τουλάχιστον 30 λεπτών με χιονόπτωση, *μη συμπεριλαμβανομένου του χιονόνερου ή χιονόλυτου*. Η περίοδος παρατήρησης αφορά το διάστημα 1970 – 2000 (30 έτη, χρονικό διάστημα ικανό ώστε να εξαχθούν ασφαλείς κλιματικές τιμές).

Όπως βλέπουμε και στο χάρτη, το χιόνι ως κλιματικό στοιχείο, επηρεάζεται καθοριστικά από το ανάγλυφο της χώρας. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι πρόκειται για ένα καθαρά υψομετρικό κλιματικό στοιχείο, αφού επηρεάζεται άμεσα από τη θερμοκρασία. Παρατηρούμε σημαντικές διαφορές από περιοχή σε περιοχή, πράγμα που αντανακλά τον εξαιρετικά περίπλοκο οριζόντιο (ακτογραμμή) και κάθετο (υψόμετρο) διαμελισμό της χώρας. Ο νότιος προσανατολισμός της χώρας και το γεγονός ότι διεισδύει βαθιά στη θερμή Μεσόγειο Θάλασσα, δίνει πολύ λίγες ημέρες χιονόπτωσης στη νότια και δη νησιωτική και παράκτια χώρα. Εξετάζοντας το χάρτη πιο προσεκτικά, θα παρατηρήσουμε ότι στο ίδιο γεωγραφικό πλάτος, η ανατολική χώρα εμφανίζει περισσότερες ημέρες χιονιού απ'ότι η δυτική. Η ανατολική χώρα είναι πιο έκθετη στους ψυχρούς και χιονοφόρους βορείους ανέμους που τροφοδοτούνται από το Σιβηρικό Αντικυκλώνα κατά τη διάρκεια της ψυχρής περιόδου. Ο φραγμός της κεντρικής ορεινής ράχης της χώρας (Πίνδος) παρεμποδίζει τους ανέμους αυτούς να κινηθούν προς τη Δυτική Ελλάδα, με αποτέλεσμα ο αριθμός ημερών χιονιού στην περιοχή του Ιονίου είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο στο Αιγαίο. Το Ιόνιο ελέγχεται περισσότερο από τους δυτικούς και νότιους ανέμους, πλούσιους σε υδρατμούς, αλλά σαφώς θερμότερους, μιας και προέρχονται από τις θερμές θάλασσες της δύσης και του νότου.

Παρατηρούμε επίσης μια αρκετά απότομη αύξηση των ημερών χιονιού στη βόρεια Ελλάδα. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στο γεγονός ότι βρίσκεται σε βορειότερο γεωγραφικό πλάτος, αλλά και στο ότι συνδέεται με τη μεγάλη ηπειρωτική μάζα της Βαλκανικής, πράγμα που μειώνει σημαντικά τη διείσδυση των θερμών ανέμων του νότου προς την περιοχή αυτή.

Παρότι λοιπόν παραθαλάσσια χώρα του Ευρωπαϊκού νότου, η Ελλάδα εμφανίζει καθόλου ευκαταφρόνητες ημέρες χιονιού, κυρίως λόγω έντονου αναγλύφου. Αρκεί να σκεφθεί κανείς ότι αν και χερσόνησος, το μέσο υψόμετρο της Ελλάδας είναι 585 μέτρα, πράγμα που την τοποθετεί στην πρώτη πεντάδα των ορεινότερων χωρών της Ευρώπης. Αυτό το υψόμετρο ασκεί ικανή επίδραση στην ταπείνωση της θερμοκρασίας, της τάξεως των 3,6 C (λαμβάνοντας υπόψη την πτώση της θερμοκρασίας κατά 0,65 C ανά 100 μέτρα υψόμετρο).

Όπως είπαμε και παραπάνω, οι λιγότερες ημέρες χιονιού τη χώρα μας παρατηρούνται στη νότια παράκτια και νησιωτική χώρα. Τα Δωδεκάνησα, η χαμηλή και παράκτια ζώνη της Κρήτης, το μεγαλύτερο μέρος των Κυκλάδων, των Ιονίων νήσων, καθώς και η παράκτια και πεδινή ζώνη της δυτικής Ελλάδας (από τις ακτές της Ηπείρου μέχρι τη Μεσσηνία), ο μέσος αριθμός ημερών χιονιού κυμαίνεται μεταξύ 0 και 2 ημερών. Το ορεινό ανάγλυφο της Κρήτης ωστόσο ανεβάζει αρκετά τις ημέρες χιονιού: στο εσωτερικό λοφώδες τμήμα της κυμαίνονται από 2 έως 4 ημέρες, ενώ στους 3 κυριότερους ορεινούς της όγκους (από τα Λευκά Όρη έως τη Δίκτη) κυμαίνονται από τις 8 έως τις 20 με 22 ημέρες.

Στην παράκτια Πελοπόννησο κυμαίνονται οι ημέρες χιονιού από 0 έως 2 ημέρες. Εξαιρέση αποτελεί η ακτογραμμή του Κορινθιακού Κόλπου (2 – 4 ημέρες). Στο εσωτερικό της παρατηρείται απότομη αύξηση των ημερών (από 4 έως 10), ενώ στα ορεινά της τμήματα κυμαίνονται από 12 έως 26 ημέρες (Χελμός-Ζήρεια/Κυλλήνη).

Στην παράκτια και πεδινή ανατολική Στερεά Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένης και της Αττικής) ο αριθμός ημερών χιονιού κυμαίνεται από 2 έως 4 ημέρες, ενώ στη δυτική –όπως είπαμε παραπάνω– κυμαίνεται από 0 έως 2 ημέρες. Στο εσωτερικό της περιοχής αυτής αυξάνονται σε 4 με 12 ημέρες, ενώ στα ορεινά τμήματα της Στερεάς κυμαίνονται από 14 έως 34 ημέρες (Γκιώνα-Παρνασσός-Βαρδούσια-Τυμφρηστός). Όπως μπορεί κανείς να παρατηρήσει και στο χάρτη, η Εύβοια είναι ίσως το πιο “χιονοφόρο” νησί της χώρας: το κεντροβόρειο τμήμα της αποκομίζει από 4 έως 8 ημέρες χιονιού, ενώ το κεντρικό ορεινό της τμήμα (Δίρφυς) φθάνει μέχρι και τις 18 με 20 ημέρες.

Σχεδόν ολόκληρη η πεδινή περιοχή της Θεσσαλίας δίνει μεταξύ 5 (παράκτια) και 8 ημέρες χιονιού, ενώ στην ορεινή ζώνη κυμαίνεται μεταξύ 12 και 36 ημερών (Πίνδος). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ορεινό τόξο Όλυμπος-Κίσσαβος (Όσσα)-Μαυροβούνι-Πήλιο, το οποίο δίνει ένα μεγάλο αριθμό ημερών χιονιού (για τον Όλυμπο αυτό δε θα αποτελούσε έκπληξη, λόγω μεγάλου ύψους (στην άνω ορεινή το ζώνη ο αριθμός ημερών χιονιού κυμαίνεται μεταξύ 50 και 60 ημέρες). Ωστόσο η ζώνη Κίσσαβος – Πήλιο δίνει ένα αυξημένο αριθμό ημερών χιονιού κυρίως λόγω του προσανατολισμού τους: Εκτίθενται στους βόρειους/βορειοανατολικούς ανέμους, οι οποίοι εμπλουτισμένοι από υδρατμούς από το πέρασμά τους από το Αιγαίο, εναποθέτουν σημαντικά ύψη χιονιού στα εν λόγω βουνά. Αυτός ο τύπος καιρού είναι γνωστός στη μετεωρολογία ως “καιρός ανατολικών προσήνεμων” και ενεργοποιείται όταν είναι ενισχυμένος ο Σιβηρικός Αντικυκλώνας και δημιουργεί ένα ισχυρό βόρειο/βορειοανατολικό ρεύμα στην περιοχή του Αιγαίου. Από πλευράς καιρού, στην περιοχή αυτή ανήκει και η ορεινή Εύβοια (βλ. Παραπάνω). Στην ορεινή αυτή ζώνη, ο αριθμός ημερών χιονιού κυμαίνει από 10 έως 24 ημέρες.

Ο δυτικός προσανατολισμός της Ηπείρου ευνοεί περισσότερο τις βροχοπτώσεις, παρά τις χιονοπτώσεις: Ακόμη και στο εσωτερικό της, ο αριθμός ημερών χιονιού είναι σχετικά χαμηλός και κυμαίνεται από 4 έως 8 ημέρες. Εντελώς όμως διαφορετική είναι η εικόνα στους δύο ανατολικούς νομούς: των Ιωαννίνων και της Άρτας, οι οποίοι περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της Πίνδου. Σ’ αυτήν την περιοχή παρατηρείται μια απότομη αύξηση των ημερών χιονιού: από τις 8 ημέρες φθάνουμε στις 20 με 26 ημέρες στην ορεινή ζώνη, ενώ στους κεντρικούς ορεινούς όγκους (Γράμμος-Σμόλικας-Τύμφη-Λάκμων-Τζουμέρκα) ο αριθμός ανεβαίνει στις 32 με 52 ημέρες, πράγμα που καθιστά τη ζώνη αυτή ως μια από τις πλουσιότερες σε χιονοπτώσεις περιοχές της χώρας μας.

Τέλος, η βορειότερη περιοχή της χώρας μας, η Μακεδονία μαζί με τη Θράκη εμφανίζουν το μεγαλύτερο αριθμό χιονιού στη χώρα, ακόμη σε τα χαμηλά υψόμετρα. Ξεκινάει από τις 5 ημέρες στην παράκτια ζώνη (Χαλκιδική), αυξάνεται στις 6 με 12 ημέρες στα εσωτερικά πεδινά τμήματα, ενώ στο υψίπεδο της δυτικής Μακεδονίας κυμαίνεται μεταξύ 13 και 26 ημερών. Κάτι παρόμοιο συναντάμε και στην ανατολική Μακεδονία/Θράκη (κυρίως στους νομούς Δράμας, Σερρών και Ξάνθης) με 8 έως 20 ημέρες αντίστοιχα. Τέλος, τα μεγάλα ορεινά συγκροτήματα της περιοχής (Βόρας/Καϊμακτσαλάν, Βίτσι, Βαρνούς, Όρβηλος, Φαλακρό, κεντρική Ροδόπη) αποκομίζουν από 28 έως 50 ημέρες χιονιού ετησίως.